

І.М. Козубцов, кандидат технічних наук,
старший науковий співробітник, підполковник
Військового інституту телекомунікацій і
інформатизації Державного університету
телекомунікацій

ФЕНОМЕН МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ АД'ЮНКТИВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ

У статті автор обґрунтовує феномен методологічної компетентності ад'юнктив в системі вищої військової освіти, яку вперше введено в науковий обіг. Відсутність опису аналогічної структури методологічної компетентності ад'юнктив у системі вищої військової освіти є підставою визначити як новизну, так і пріоритетність в даному науковому дослідженні. Встановлено, що феномен проявляється в особливості організації наукової, науково-педагогічної та військової діяльності в Збройних Силах України. Методологічна компетентність забезпечує відповідний кваліфікаційний рівень готовності ад'юнктив системи вищої військової освіти до організації професійної діяльності.

Ключові слова: методологічна компетентність, аспірант, ад'юнкт, система вищої військової освіти, Збройні Сили України.

Постановка проблеми і зв'язок її з науковими завданнями. Професія “офіцер” є одною з найскладніших професій людського суспільства. Оскільки будь-який офіцер – це, перш за все, військовий управлінець (менеджер) і педагог (керівник і організатор процесу навчання і виховання). Особливої уваги заслуговує сфера підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації у системі вищої військової освіти, що в подальшому будуть проходити службу у військовій системі або спеціальних органах. Від якості їх професійної праці, організації діяльності залежить рівень національної безпеки держави. Результатом цілеспрямованої професійної підготовки ад'юнктив за освітньо-кваліфікаційною характеристикою у системі вищої військової освіти має стати кваліфікований випускник, особа, яка володіє на високому рівні професійними здібностями та методологічною компетентністю. Перш ніж перейти до аналізу змісту методологічної компетентності ад'юнктив у системі вищої військової освіти необхідно, на наш погляд, вирішити часткове наукове завдання дисертаційного дослідження [1], а саме пояснити її феномен.

Аналіз досліджень і публікацій. Проведений аналіз публікацій досліджень у відкритих джерелах, з метою виявлення феномена методологічної компетентності ад'юнктив системи вищої військової освіти, заслуговує звернення уваги на розгляд публікацій: Т.Е. Волобуєва [2], Е.Г. Вегнер [3], В.А. Данилович [4], І.М. Козубцова [5], А.М. Новикова [6], М. Опачко [7], Е.А. Солодова [8], В.В. Смирнової [9], В.В. Ягупова [10, 11].

Формування цілей і завдань підрозділу. Необхідно розкрити наукову новизну методологічної компетентності ад'юнктив як феномен системи вищої військової системи освіти.

Результат досліджень. Розглянемо ключові визначення методологічної компетентності, що існують в науковій літературі [12]. В науковій літературі методологічна компетентність осіб різних освітньо-кваліфікаційних рівнів не знайшла достатнього системно-цілісного опису. Вона розглядалася окремими науковцями частково, і тому отримала фрагментарне висвітлення для категорій, що не мають відношення до військової освіти (табл. 1).

Таблиця 1

Зміст методологічної компетентності, що притаманний відповідним категоріям осіб різних освітньо-кваліфікаційних рівнів (за даними [12])

Автор дослідження	Зміст поняття	Категорія осіб/ОКР
Волобуєва Т.Е. [2]	Методологічна компетентність визначається набором знань, умінь, навиків, здібностей, необхідних педагогу для здійснення професійної діяльності: прогностичні, проектні, предметно-методичні, організаторські, педагогічної імпровізації, експертні.	Педагог
Смирнова В.В. [9]	Методологічна компетентність представляє як загальнонавчальна підготовленість і здібність людини до виконання задач і обов'язків по оволодінню певним рівнем освіченості.	Педагог
Опачко М. [7]	Методологічна компетентність забезпечує якість підготовки педагога в цілому і визначає ефективність проектування педагогом навчально-пізнавального процесу вивчення фізики в школі.	Вчитель фізики / спеціаліст (магістр)
Вегнер Е.Г. [3]	Методологическая компетентность будущего учителя географии включает систему методологических знаний, умений, навыков, обуславливающих способность студента к научно-исследовательской и практической педагогической деятельности.	Вчитель географії / спеціаліст (магістр)
Данилович В.А. [4]	Методологічна компетентність дослідників у сфері фізичної культури та спорту визначає ефективність діяльності наукових кадрів вищої кваліфікації визначається не стільки його знаннями, скільки здатністю „здобувати” і творчо інтерпретувати отримані знання, тобто мати високий рівень методологічної підготовленості, застосування складних дослідницьких умінь для пошуку нових вирішень нестандартних завдань, які неможливо досягти звичними способами.	Дослідник в сфері фізичної культури та спорту
Козубцов І.М. [5]	Методологічна компетентність ад'юнктів системи вищої військової освіти – це набута у процесі навчання інтегрована здатність ад'юнктів, що цілісно реалізується на практиці в процесі самостійної організації професійної творчої діяльності та складається з органічної єдності всіх її компонентів: методологічних знань, умінь, навичок з наукової, науково-педагогічної та військово-професійної діяльності, досвіду організації діяльності, цінностей і ставлення.	Ад'юнкти система вищої військової освіти

Наше припущення про можливість існуванні феномена в категорії методологічної компетенції ад'юнктів підтверджується існуванням схожості і відмінності у осіб групи однієї і тієї ж спеціальності, що підтверджується висновком Е.Г. Вегнер [3]. Вона виявила, що існує схожість і відмінність між методологічною компетентністю вчителя-дослідника і вчителя-практика. Для них методологічне знання та уміння є необхідними компонентами методологічної компетентності. Проте, методологічна компетентність вчителя-дослідника полягає у використанні методологічних знань і умінь для отримання нового наукового знання, для творчого осмислення власного досвіду. Висловимо припущення, що національна система підготовки

військових кадрів у ад'юнктурі виступає унікальним феноменом, який і визначатиме феноменальні властивості і новизну методологічної компетентності ад'юнктів на етапі навчання.

Підготовка військових фахівців будь-якого рівня вищої освіти залежить від успішності функціонування педагогічної системи вищого військового навчального закладу (ВВНЗ), її виховних впливів на формування особистості [13]. Навчальний процес у військових навчальних закладах формується таким чином, щоб забезпечити майбутнім офіцерам можливість оволодіти мистецтвом управління підлеглими та їх виховання. Ставка робиться на підготовку офіцера, як військового професіонала для підрозділів конкретного виду і роду військ з глибоким знанням військової психології і педагогіки, теорії та практики виховної роботи, а також іноземної мови, оскільки в сучасному суспільстві це є необхідністю [14]. Інтеграція військової і цивільної освіти та науки [15] розширює можливості військового-вченого, приймаючи участь в роботі гнучких, короткострокових проектах, що є нормою сучасного суспільства. Сьогодення вимагає від педагога ролі дослідника, на що звертає увагу Е.А. Солодова [8]. Саме тому, сучасна підготовка ад'юнктів у ад'юнктурі за цільовим принципом є не доцільною та не відповідає реаліям сучасного життя. Саме у ВВНЗ реалізується ідея єдності навчання, виховання і військової діяльності. Знання, зокрема військові, не розглядаються як самоціль. Головним є виховання майбутнього військового професіонала, як громадянина, патріота, високоморальної і сумлінної людини, здатної взяти на себе всю повноту відповідальності за долю Вітчизни, виконувати нелегку "роботу" на полі бою. Виділимо деякі феноменальні особливості функціонування системи виховної роботи у військових навчальних закладах.

По-перше, у курсантів у військових навчальних закладах формується система цінностей і ідеалів не утилітарного характеру.

По-друге, курсанти виховуються, як майбутні вихователі і в своїй більшості, вони виправдали надії, що поклалися на них. Функціонування системи виховання в Збройних Силах (ЗС) спрямовано на досягнення перемоги в бою, забезпечення беззаперечної покори особового складу командирам і начальникам. Цілеспрямована робота над психікою, свідомістю воїнів і військових колективів, збереження психічного здоров'я військовослужбовців.

По-третє, майбутній офіцер психологічно готується до роботи з різними категоріями військовослужбовців та працівниками ЗС.

По-четверте, ефективність виховної дії на тих, що навчаються багато в чому зумовлювалася пошаною і довірою до особи курсанта. У ВВНЗ найрішучішим чином припиняються будь-які прояви грубості.

По-п'яте, у ВВНЗ реалізована ідея індивідуального підходу до формування особи майбутнього офіцера.

По-шосте, умовою ефективності виховної роботи були узгоджені дії всіх суб'єктів виховання, чітке планування цієї роботи на всі роки перебування курсанта в ВВНЗ, формування сприятливого виховного середовища.

Навчальна діяльність у ВВНЗ полягає в засвоєнні знань, набутті умінь і навичків у результаті аудиторного або самостійного навчання, керованого педагогом та застосування отриманих знань на практиці. У існуючу систему

критеріїв, що характеризують різні аспекти якості засвоєння випускниками ВВНЗ знань, необхідних для професійної діяльності, входять: повнота і глибина засвоєння знань або сформованості мислення, ступінь науковості або абстрактності засвоєння знань, ступінь автоматизму навиків виконання засвоєної діяльності в проблемних ситуаціях тощо. Досліджувані параметри можна описати наступними феноменальними чинниками: 1) військова специфіка ВВНЗ і соціальне оточення; 2) кваліфікація науково-педагогічного колективу; 3) форми освітнього процесу; 4) самостійна робота та інші форми поза навчальної діяльності курсантів; 5) потреби та мотиваційна сфера; 6) здібності і особовий потенціал. Відмітимо, що саме на етапі навчання курсантів у ВВНЗ закладаються ключові, базові та спеціальні компетенції офіцера, що становлять зміст військово-професійної компетентності

Під військово-професійною компетентністю офіцера розуміється інтеграційна якість військовослужбовців, що представляє сукупність професійно значущих якостей, здатність і готовність вирішувати професійні проблеми та завдання, що виникають в реальних ситуаціях військової діяльності, з використанням знань, навиків, умінь, професійного і життєвого досвіду, цінностей і культури [11]. Військово-професійний компонент включає загальнокультурні, загально професійні і професійно-спеціалізовані компетенції. Систему компетенцій випускника ВВНЗ авторами представлено відповідною ієрархічною моделлю. Компетенції тут розташовані на певних ієрархічних рівнях, де інтегральним показником якості власне й виступає компетентність випускника [13]. Цю систему ми доповнили компетенціями випускника ад'юнктури ВВНЗ (рис. 1).

Рисунок 1. Система спадковості компетенцій випускника ВВНЗ в структурі випускника ад'юнктури

На останньому рівні зазначеної моделі представлені компетенції мають бути декомпозовані до таких показників, з урахуванням специфіки ВВНЗ, що можливо кількісно оцінити. Якісний розвиток компонентів професійної компетентності офіцерів здійснюється на обраних ним подальших рівнях їх підготовки. Подальший вибір випускником ВВНЗ наукової чи науково-педагогічної діяльності зобов'язує пройти підготовку в ад'юнктурі. Ад'юнктура є елементом єдиної багаторівневої системи підготовки військових кадрів вищої кваліфікації саме для потреб ЗС України. По

успішному закінченню навчання в ад'юнктурі, коло діяльності офіцера стає багатограним і багатофункціональним, що пов'язано з організацією управління науковою та науково-педагогічною діяльністю.

Аналіз професійної діяльності викладача ВНЗ по видам, функціям і діям, з позиції структурно-функціонального підходу, дозволяє виділити три ключові види професійної діяльності: 1) наукова (воєнно-наукова); 2) освітня (науково-педагогічна, навчально-виховна і методична); 3) військово-професійна діяльність. Ці види діяльності, в тому або іншому ваговому співвідношенні, формують річний бюджет індивідуального плану роботи військового викладача, що включає в себе виконання певних вимог, регламентованих відповідними актами. То ж очевидно, що в процесі організації діяльності офіцер не може обходитися без методології. Результатом реалізації кожної діяльності є своєрідний проект. Під "методологією" ми будемо розуміти детерміноване визначення, яке наводить А.М. Новиков [6 с. 20] – вчення про організацію діяльності.

Множина видів професійної діяльності наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації формується з видів перерахованих в нормативно-правових актах (див. табл. 2).

Таблиця 2

Зведена таблиця порівнянь

№ п/п	Нормативно-правові акти / організація діяльності	Категорія	
		Аспірант	Ад'юнкт
1.	Порядок підготовки наукових, науково-педагогічних кадрів		
1.1.	Закон України "Про вищу освіту"	+	+
1.2.	Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність"	+	+
1.3.	"Положення про підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації"	+	+
1.4.	Інструкція про організацію підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у ЗС України	-	+
1.5.	Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у ЗС України	-	+
1.6.	Інструкції про організацію освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах МО України, МОН України	-	+
1.7.	Перелік наукових спеціальностей	+	+ група 20.00.00
2.	Організація наукових досліджень		
2.1.	Закон України "Про вищу освіту"	+	+
2.2.	Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність"	+	+
2.3.	Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у ЗС України	-	+
2.4.	Концепція наукової роботи у ЗС України	-	+
2.5.	Положення про наукову і науково-технічну експертизу у ЗС України	-	+
2.6.	Інструкція про порядок підготовки до видання навчальної літератури та наукових публікацій у ЗС України	-	+
2.7.	Положення про науково-інформаційну діяльність у ЗС України	-	+
2.8.	Перелік наукових спеціальностей	+	+ група 20.00.00

3.	Заходи щодо охорони та збереження державної таємниці		
3.1.	Закон України Про державну таємницю	-/+	+
3.2.	Постанова КМУ №1082 від 17.07.2003 р.	-	+
3.3.	Порядок державного обліку секретних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт	-	+
4.	Організація освітнього процесу (діяльності) у ВВНЗ		
4.1.	Закон України “Про вищу освіту”	+	+
4.2.	Інструкції про організацію освітньої діяльності у вищих військових навчальних закладах МО України, МОН України	-/+	++
4.2.	Положення про вищі військові навчальні заклади	-	+
4.3.	Інструкція з планування та обліку діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників ВВНЗ (військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, навчальних центрів ЗС України)	-	+
5.	Особливість заміщення вакантних посад		
5.1.	Інструкція про порядок заміщення вакантних посад командування, наукових, науково-педагогічних (педагогічних) працівників у ВВНЗ (військових навчальних підрозділах ВВНЗ) на конкурсній основі	-	+
6.	Особливості організації діяльності у ЗС України		
6.1.	Закон Про ЗС України та Статути ЗС України	-	+

Готовність і здатність військовослужбовця вирішувати різноманітні завдання є компонентами структури військово-професійної компетентності, які обумовлюють його активність, ініціативу і творчість в досягненні високих результатів своєї праці. Необхідність володіння методологією стає актуальним у разі переходу з одного робочого місця на інше із зміною виду діяльності, або приймати участь в роботі тимчасових творчих трудових колективів. На цій необхідності наголошує Е.А. Солодова в роботі [8]. Однак, у будь-якому разі, залучення цивільних осіб, працівників ЗС України до воєнно-наукових таємних досліджень все одно буде визначатися єдиним порядком допуску цих категорій до робіт та вимагатиметься забезпечення охорони державної таємниці [15].

Ознаки феномену методологічної компетентності ад'юнктів посилюються при організації діяльності за умов накладання обмеження доступу під час воєнно-наукових таємних досліджень. Організація воєнно-наукових досліджень, що здебільшого носить таємний характер та перелік осіб, що мають доступ до діяльності, накладає певні обмеження права та людини, що в мірі притаманні особам задіяним у військовій системі. Закон України “Про державну таємницю” регулює суспільні відносини, пов'язані з віднесенням інформації до державної таємниці, засекречуванням, розсекречуванням її матеріальних носіїв та охороною державної таємниці з метою захисту національної безпеки України. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації для потреб ЗС України зорієнтована на виконання наукових, науково-дослідних, дослідно-конструкторських та проектних робіт, на базі яких можуть бути створені прогресивні технології, нові види виробництва, продукції та технологічних процесів, що мають важливе оборонне, економічне значення, що суттєво впливають на національну безпеку України.

Висновки. Таким чином, аналізуючи феномен можна встановити, що кожен офіцер реалізує різні види професійної діяльності, якість яких в цілому визначає рівень бойової готовності частини, в якій він служить. Від того, наскільки офіцер буде підготовлений до цих видів діяльності, наскільки повно і правильно зможе усвідомити умови, що склалися, і розробити алгоритм своїх дій і залежить, зрештою, рівень забезпечення державної безпеки країни. Тому, важливо щоб сучасна система професійної підготовки ад'юнктів – майбутніх військових учених, формувала на етапі навчання в ад'юнктурі цілісний військово-професійний досвід вирішення різної сфери завдань військової служби, виконання функціональних обов'язків за призначенням і головним чином пов'язаних з організацією.

В науково-педагогічній сфері проявляються феноменальні чинники: 1) військова специфіка ВВНЗ і соціальне оточення; 2) кваліфікація науково-педагогічного колективу; 3) форми освітнього процесу; 4) самостійна робота та інші форми поза навчальної діяльності курсантів; 5) потреби та мотиваційна сфера; 6) здібності і особовий потенціал. Феноменом в науковій та науково-дослідній роботі є пріоритетність забезпечення охорони державної таємниці в наукових дослідженнях. Ця особливість формує методологічну основу воєнно-наукових досліджень, феномен [16].

Як можна побачити з таблиці 1, автор в дисертаційному дослідженні [1, 5] вперше дає обґрунтування поняттям “методологічна компетентність” саме для ад'юнктів системи вищої військової освіти. Система вищої військової освіти виступає проявом феномену у системі вищої освіти України, оскільки є специфічною. В результаті феноменальні властивості системи вищої військової освіти виступають відмінною ознакою від відомих. Саме в такому трактуванні тлумачення методологічної компетентності автор запропонував вперше, що визначає новизну та пріоритетність в наукових дослідження і демонструє відсутність аналогічного педагогічного поняття в науковій літературі. Феноменом методологічної компетентності ад'юнктів системи вищої військової освіти є інтегрованість у складі військово-професійної компетентності, що системно сприяє якісному рівню готовності ад'юнктів до самостійної організації всіх видів творчої професійної діяльності в ЗС України.

Наукова новизна одержаного результату. Вперше обґрунтовано, що педагогічне поняття методологічної компетентності ад'юнктів є феноменом системи вищої військової освіти.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку доречно зосередити на вивченні феномену методології воєнно-наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Козубцов І.М.* Концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу / І.М. Козубцов [Електронний ресурс] // Вісник Нац. академії Держ. прикорд. служби України: електрон. наук. фах. вид. 2014. – №1. – Режим доступу URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2014_1_6.pdf.

2. Волобуєва Т.Е. Методологічна компетентність педагога / Т.Е. Волобуєва [Електронний ресурс] // Наукова скарбниця освіти Донеччини. Науково-методичний журнал, 2008. – №1 – Режим доступу URL: http://esteticamente.ru/portal/Soc_Gum/Nsod/2008_1/Volobyeva.pdf.

3. Вегнер Е.Г. Методологическая компетентность учителя географии: учебно-методическое пособие / Е.Г. Вегнер; Федер. агентство по образованию, Кузбас. гос. пед. акад., Ин-т повышения квалификации. – Новокузнецк: ИПК, 2010. – 119 с.

4. Данилович В.А. Развитие методологической компетентности исследователей в сфере физической культуры и спорта на этапе обучения в аспирантуре / Данилович В.А. // Учреждение образования “Белорусский гос. пед. ун-т им. М. Танка”. Автореф. дисс... на соиск. учен. степ. к. пед. н. по спец. 13.00.08 – теория и методика профессионального образования. – Минск, 2012. – 27 с.

5. Козубцов І.М. Структура методологічної компетентності аспірантів системи вищої військової освіти / І.М. Козубцов // Професійна освіта: проблеми і перспективи / ПТО НАПН України. – К.: ПТО НАПН України, 2014. – Вип.6. – С. 67–72.

6. Новиков А.М. Методология / А.М. Новиков, Д.А. Новиков. – М.: СИНТЕЗ, 2007. – 668 с.

7. Опачко М. Формування методологічної компетентності майбутнього вчителя фізики у системі професійної підготовки / М. Опачко // Вісник львівського ун-ту. Сер. пед. 2009. – Вип. 25. – Ч.1. – С. 271–278.

8. Солодова Е.А. Новые модели в системе образования: Синергетический подход. Учебное пособие / Е.А. Солодова // Предисл. Г.Г. Малинецкого. – М.: Книжный дом “ЛИБРОКОМ”, 2012. – 344 с.

9. Смирнова В.В. Методологическая компетентность педагога в контексте непрерывного образования / В.В. Смирнова // Академический вестник Института образования взрослых Российской академии образования “Человек и образование” 2008. – №4(17). – С. 100–103.

10. Ягунов В.В. Управлінські функції офіцера та їх педагогічний зміст / В.В. Ягунов // Вісник Української академії державного управління при Президенті України: Науковий журнал, 2000. – № 2. – С. 307–312.

11. Ягунов В.В. Особистісні якості офіцера як детермінанти його ефективної педагогічної діяльності / В.В. Ягунов // Управління якістю професійної освіти: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Донецьк: ТОВ “Лебідь”, 2001. – С. 94–98.

12. Козубцов І.М. Теорія та практика розвитку методологічної компетентності у аспірантів: аналіз науково-педагогічної літератури / І.М. Козубцов // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини. – Умань: ФОП Жовтий О.О., 2014. – Ч.3. – С. 154–161.

13. Заболотний В.Д. Якість підготовки військових фахівців як процесуальна складова педагогічної системи ВВНЗ / В.Д. Заболотний, А.М. Зельницький, О.Б. Черних // Збірник наукових праць „Військова освіта” Національного університету оборони України. – 2014. – №2(30). – С. 88–98.

14. Рябенський Ю.Н. Компетентностный подход в подготовке преподавателей высшей военной школы / Ю.Н. Рябенський [Электронный ресурс] // Военный учебно-научный центр “Военно-морская академия”, 2012. – Режим доступа URL: <http://window.edu.ru/resource/086/78086/files/kompet-approach-paper.pdf>.

15. Козубцов І.М. Зарубіжний досвід інтеграції військової та цивільної освіти в контексті Болонського процесу / І.М. Козубцов // Гуманізація навчально-виховного процесу: зб. наук. праць. Спецвип. 6., Ч.1. – Слов’янськ: СДПУ, 2012. – С. 101–109.

16. Козубцов І.М. Феномен методологічної основи діяльності аспірантів у системі вищої військової освіти: аналітико-порівняльне обґрунтування / І.М. Козубцов, Л.М. Козубцова // Науково-практичний журнал. Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. Національний університет оборони України, 2015. – №1(22) – С. 119–122. ISSN 2311-7249 (Print).

И.Н. Козубцов, кандидат технических наук,
старший научный сотрудник, подполковник
Военный институт телекоммуникаций и
информатизации Государственного
университета телекоммуникаций

ФЕНОМЕН МЕТОДОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ АДЪЮНКТОВ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ВОЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье автор обосновывает феномен методологической компетентности адъюнктов в системе высшего военного образования, которое впервые введено в научный оборот. Отсутствие описания аналогичной структуры методологической компетентности адъюнктов в системе высшего военного образования является основанием определить как новизну, так и приоритетность в данном научном исследовании. Установлено, что феномен проявляется в особенности организации научной, научно-педагогической и военной деятельности в Вооруженных Силах Украины. Методологическая компетентность обеспечивает соответствующий квалификационный уровень готовности адъюнктов системы высшего военного образования к организации профессиональной деятельности.

Ключевые слова: методологическая компетентность, аспирант, адъюнкт, система высшего военного образования, Вооруженные Силы Украины.

I. Kozubtsov, lieutenant colonel, Candidate of
engineering sciences, senior research worker
Military institute of telecommunications and
informatization of the State university of
telecommunications

THE PHENOMENON OF METHODOLOGICAL COMPETENCE OF ADJUNCTS IS IN SYSTEM OF HIGHER MILITARY EDUCATION

In the article an author grounds the phenomenon of methodological competence of adjuncts in the system of higher military education which is first entered in a scientific turn. Absence of description of analogical structure of methodological competence of adjuncts in the system of higher military education is foundation to define both a novelty and priority in this scientific research. It is set that the phenomenon shows up in particular case organizations of scientific, scientifically pedagogical and military activity in Military Powers of Ukraine. A methodological competence provides the proper qualifying level of readiness of adjuncts of the system of higher military education to organization of professional activity.

Keywords: methodological competence, graduate student, adjunct, system of higher military education, Military Powers of Ukraine